

Finance-opleidingen

Met de introductie van IFRS 17 worden actuarissen meer en meer richting het Finance werkveld getrokken. De vraag is nu in welke mate actuarissen vaker terug te zien zijn in Finance-opleidingen, en in welke mate de opleidingen leerstof aanbieden die aansluit op de behoeften van de actuaaris. De redactie van De Actuaris vroeg het prof. Bert Steens van de VU Amsterdam en prof. dr. Peter Kroos van de UvA. Beiden zijn programma-directeur en hoogleraar aan het Executive's Master Program in Finance & Control.

Kunt u inzicht geven welk deel van de studenten aan de opleiding RC werkzaam is in de financiële sector? Is dit deel in de afgelopen jaren toegenomen, afgenomen of juist gelijk gebleven?

Steens: "Gedurende de laatste drie cohorten van deelnemers bedroeg het percentage van studenten werkzaam bij banken of verzekeringsbedrijven tussen 12 en 20%."

Kroos: "Wij hebben binnen de opleiding grofweg studenten van banken, verzekeraars en toezichthouders op financiële instellingen die gezamenlijk ongeveer 15-20% van ons jaarcohort bedraagt. Dit percentage is relatief stabiel en het betreft doorgaans mensen die zich vanuit een algemene bedrijfseconomische of bedrijfskundige MSc verder willen specialiseren in Accounting & Finance (incl. flankerende gebieden) door middel van een post-master opleiding als de RC. Omdat onze opleiding praktijkgericht is van karakter vragen wij enkele jaren werkervaring in Financerollen zoals Financial of Business Controller. Dit betekent ook dat mensen die momenteel werkzaam zijn als actuaaris niet direct bij ons een RC opleiding kunnen volgen. Het zou bijvoorbeeld lastig worden als wij vragen om een bepaalde casus op het gebied van Finance voor te bereiden voor discussie in de groep. Als side-note: wij hebben binnen de UvA een apart programma dat zich specifiek richt op de actuaaris."

STEENS: "ER WORDT ONDER ANDERE INGEGAAN OP DE MATE WAARIN 'JAPANESE MAATREGELEN' ZIJN GETROFFEN DOOR EEN BANK."

Wordt er tijdens het programma nog specifiek aandacht besteed aan relevante aspecten ten aanzien van het werken in de financiële sector? Zo ja, welke aspecten? Zo nee, is dit ooit een overweging geweest?

Steens: "Tijdens de opleiding wordt ingegaan op specifieke aspecten van organisaties in de financiële sector. Voorbeelden van aspecten betreffen: management control systemen van financiële instellingen, het waarderen van bancaire instellingen en verzekeringsbedrijven en

Bert Steens

investeringsprojecten van dergelijke organisaties, risk adjusted performance management (en kengetallen als RAROC, RORAC, RARORAC, embedded value), waardemanagement van ondernemingen, impact van lage rente op winstgevendheid (onder andere afstudeeronderzoek naar de mate waarin 'Japanse maatregelen' zijn getroffen door een bank), risicomangementsystemen en gerelateerde frameworks/wetgeving (Basel-akkoorden, Solvency)."

Kroos: "Wat betreft de differentiatie van de opleiding naar specifieke kenmerken van de financiële sector is daar deels sprake van. Een deel van het curriculum bestaat uit onderdelen die onverkort van toepassing zijn voor alle sectoren en waar minder hoeft te worden toegespitst naar de specifics van industrieën en sectoren. Voorbeelden daarvan zijn onderwerpen als cost management, strategy en leadership development, business case analysis. Een ander deel van het curriculum is meer context-specifiek en dat betekent dus dat we in de colleges specifiek aandacht besteden aan de kenmerken van verschillende sectoren en de implicaties die dit heeft voor bijvoorbeeld ontwerpkeuzes. Ter illustratie gaat het hierbij om onderwerpen als financiële regelgeving (bijvoorbeeld IFRS 17), de inrichting van internal controls (waarbij het eerste globale onderscheid al wordt gemaakt op basis van de vraag of er een goederenbeweging is waar bepaalde

checks en balances aan kunnen worden opgehangen en vervolgens veel specifieker wordt ingegaan op de internal controls van financials), operations & supply chain management (waar wederom een eerste onderscheid wordt gemaakt tussen manufacturing en service en daarna een verdere uitsplitsing wordt gemaakt), Financial Analysis & Valuation, et cetera."

Ziet u een andere leerbehoefte van studenten die werkzaam zijn in de financiële sector ten opzichte van de rest van de groep? Bijvoorbeeld een andere focus op bepaalde vakken?

Steens: "De behoefte kan worden samengevat als het leren van relevante concepten en hun toepassingen in de eigen sector, maar ook in andere sectoren om hun relevantie als professional breed te doen zijn (niet alleen voor de financiële sector) en om daarmee inspiratie op te doen om bepaalde toepassingen in andere sectoren over te nemen of te overwegen voor de eigen organisatie."

KROOS: "WEL ZIEN WE EEN DUIDELIJKE VRAAG VAN DEZE STUDENTEN NAAR TOEPASSINGEN EN ILLUSTRATIES BINNEN FINANCIALS."

Kroos: "Ik vind het lastig om een accuraat en omvattend antwoord te geven op de vragen omtrent de afwijkende leerbehoefte en het belangrijkste aspect van de Financeman of -vrouw binnen een financial. We zien altijd variatie tussen individuele studenten wat betreft hun accenten maar ik kan zelf niet direct een eenduidige relatie leggen tussen die variatie en het werkzaam zijn binnen een financial. Wel zien we een duidelijke vraag van deze studenten naar toepassingen en illustraties binnen financials. Wellicht aardig is in dit

Peter Kroos

verband om op te merken dat we veel werken met eindpapers waarin studenten één van de besproken concepten analyseren in hun eigen organisatie en daar vervolgens bevindingen en aanbevelingen op formuleren."

Is er een toename te zien in het aantal actuarissen dat ook een financiële opleiding volgt bij jullie instituut? Of juist niet?

Steens: "De controllersopleiding heeft tot dusverre geen grote instroom van actuarissen mogen ontvangen. Op basis van mijn ervaring met het werken met actuaarueel geschoolde professionals die de ambitie hebben een CFO-positie of een andere senior Finance positie te bekleden, zou een RC-opleiding een mooie aanvulling kunnen zijn."

Wat is in jullie optiek het belangrijkste aspect voor een financieel expert zoals een registercontroller bij het werken in de financiële sector? En hoe komt dit aspect aan de orde in de opleiding?

Steens: "Afgestudeerde RCs zijn bij uitstek in staat een management control systeem (MCS) op te zetten en continu te verbeteren. Een MCS bestaat uit de processen en instrumenten voor de strategische en operationele planvorming, de korte- en langetermijn prestatie-beoordeling, de prognoses en de business cases voor initiatieven waarmee het waarde creërend vermogen van een bank of verzekeringsbedrijf kan worden verbeterd. Daartoe brengt hij of zij theoretische bedrijfseconomische kennis en concrete toepassingskennis en -vaardigheden in. Ook business analytics toepassingen horen daar steeds meer bij uiteraard. Onze RC-opleiding besteedt daar veel aandacht aan. U moet dan denken aan explanatory, predictive en prescriptive analytics op basis van econometrische technieken die actuarissen ook toepassen, maar RCs passen die toe om zicht te krijgen op value drivers en hun invloeden. Analytics worden ook toegepast in de afstudeerprojecten. Concrete voorbeelden zijn afstudeerprojecten naar: de invloeden van lage rentes op de mate waarin maatregelen als het aanboren van aanvullende inkomstenbronnen, het diversificeren in onder andere Fintechs en het reduceren van operationele kosten zijn getroffen en invloed hebben op de winstgevendheid; het voorspellen van het terugbetalen van schulden door verschillende typische klanten ('persona'); en het voorspellen van de retentie van klanten. Daarnaast zijn RCs vaardig in het opzetten en of verbeteren en beheren van administratieve processen en systemen en het waarborgen van de kwaliteit van data en zij weten welke bijdragen relatief nieuwe technieken als robotics, machine learning en AI (kunnen) hebben."

KROOS: "DE BELANGRIJKSTE BOTTOM-LINE VAN ONZE OPLEIDING IS DAT DE FINANCE MAN EN VROUW MOET FUNGEREN ALS BUSINESS PARTNER VAN HET MANAGEMENT"

Kroos: "Afsluitend wil ik opmerken dat we in de opleiding ruim aandacht besteden aan data en de analyse van data om vragen uit de eigen praktijk (gedeeltelijk) te beantwoorden of in ieder geval tot bepaalde inzichten ten aanzien van die vraag te komen. Dit vergt voor elke student (werkzaam binnen een financial of andersoortig bedrijf) dat men goed voeling moet hebben met vragen die spelen binnen de business, data die beschikbaar is (inclusief de vraag naar de kwaliteit van de data) en de wijze waarop die data kan worden ingezet (analyse) om te komen tot zogenoemde data-driven insights. Dit nuanceert ten dele ook de andersoortige rol van de financial aangezien de belangrijkste bottom-line van onze opleiding is dat de Finance man en vrouw moet fungeren als business partner van het management en vanuit zijn/haar specifieke Finance verantwoordelijkheid waarde toe te voegen richting de business. Dit is eigenlijk onverkort van toepassing op alle studenten ongeacht hun type bedrijf maar vergt aan de andere kant ook dat elke student bijvoorbeeld de datagedreven praktijkscriptie tailored naar de specifieke situatie en karakteristieken van de setting die centraal staat." ■